

ուին բազմաթիւ դաշտագետիններ հարուստ բուսականութեամբ, գեղեցիկ տեսարաններով, որ կարծես երկիրքէն կախուած պարտէզ մ'է:

2. - ԼԵՈՆԱՂԹՈՒԹԻՒՆ

Բազմաթիւ լեռնաշղթաներ ամէն կողմէն մեր երկիրը կը շրջապատեն եւ Հայաստանը հսկայ քաղաքի մը կը նմանի, կարծես թէ ժայռերու բարձր պարիսպներով պաշտպանուած:

Այս լեռնաշղթաները կրնանք չորս շրջանակներու բաժնել.

ա) Հարաւային լեռնաշղթաներ. - Միջերկրականի հիւսիս-արեւելեան ափերէն կը մեկնին դէպի Հայաստան Տաւրոսի շղթաները, որոնք հազիւ կ'անցնին Եփրատ գետը Խարբերդի վրայէն, Հայկական Տաւրոս անունը կ'առնեն: Շարունակելով իրենց ճամբան՝ կ'երթան կը խառնուին Սասունի լեռներուն, ուր նշանաւոր է Ծիրանկատար լեռը: Աւելի առաջ երկարելով, Վանի լիճին հարաւը կը ձեւացնեն Կորդուաց լեռները (ներկայ Քիւրտիստանը), ուր կը լայնան, կը բարձրանան, խիտ խիտ ձորեր ու գագաթներ կը կազմեն, ուր նշանաւոր են Կապուտակող եւ Զակրոս լեռները, Վանի լիճին հարաւը: Այս լեռնաշղթան կը բաժնէ Հայաստանը Միջագետքի հարթավայրէն: Այս լեռնաշղթան կտրելով՝ դէպի հարաւ կ'երթան Տիգրիս եւ Եփրատ գետերը: Անկարելի է անցնիլ այս լեռներու մէջէն. բնակիչները կ'ապրին խոր ձորերու մէջ եւ կռուազան մարդիկ են:

բ) Հիւսիսային լեռնաշղթաներ. - Ուրիշ լեռնաշղթայ մը սկսելով Երզնկայէն՝ կը բռնէ Սեւ ծովին եզերքները եւ ազեղի ձեւով կ'երկարի դէպի հիւսիս. այս շղթան Պոնտական լեռներ կը կոչուի. ունին անոյշ կլիմայ եւ հարուստ են կաղինի, եղեւինի անտառներով ու գեղեցիկ ծաղիկներով: Ճարթի գետը զիրենք մէջտեղէն կը կտրէ եւ Սեւ ծով կը թափի: Պոնտական լեռներու խումբին կը պատկանին Կարինի բարձրաւանդակը (չուրջ 2800 մեզր բարձր ծովէն). Վարչամակ, Սեպուհ, Գոհանամ բարձր գագաթով լեռները (3000-4000 մեզր): Այս պոնտական լեռնաշղթան կը շրջապատէ